

INFORME SOBRE LA DECLARACIÓ COM B.I.C. DE LA CASA DE LA SERENA I EL SEU JARDÍ, SITUATS AL TERME MUNICIPAL D'ALFARA DEL PATRIARCA

Autor: Comissió de Llegat

Aprovació: Ple del 31 de gener de 2003

Antecedents.-

1.- Amb número d'entrada en el registre del Consell Valencià de Cultura 1141/2002, de 23 d'octubre, es va rebre en aquesta institució un escrit de l'Alcalde d'Alfara del Patriarca, acompanyada d'una certificació del Secretari de l'esmentat ajuntament en la que es feia constar l'acord del Ple municipal per sol·licitar la incoació d'expedient de Bé d'Interés Cultural, amb categoria de monument, de la Casa de la Serena. L'alcalde, a tenor del que disposa l'article 27.5 de la Llei de Patrimoni Cultural Valencià, es dirigia al Consell Valencià de Cultura per tal que aquest emetera el seu informe.

2.- La Comissió de Govern del C.V.C., en la seua reunió del 22 d'octubre, remeté la sol·licitud anterior a la Comissió de Llegat Històric i Artístic per tal que enllestira l'informe demanat. Aquesta Comissió, en la sessió del 13 de novembre, encarregà la redacció de l'informe al conseller i secretari de la Comissió de Llegat, Sr. Huguet, lliurant-li tota la documentació corresponent.

De l'examen de la documentació aportada i de les actuacions realitzades se'n desprenen les següents:

CONSIDERACIONS.-

L'edifici conegut com Casa de la Serena, nomenclatura derivada del valencià antic, o de la Sirena, en formulació moderna, és un palau rural que aconsegueix la doble funció d'alqueria i vila d'oci senyorial, situat al terme municipal d'Alfara del Patriarca ja en el límit de la pedania de Benifaraig de València, junt al Camí de Montcada, per això sovint es cita la Casa com pertanyent a l'entorn de Benifaraig.

El nom es deriva de la figura femenina que envolta l'escut nobiliari de la façana, amb cap de dona i cua de serp. L'escut conté una data, 1553, que se suposa l'originària de la construcció. Escut de marbre amb les armes de les famílies tradicionals valencianes dels Ferragud, Pallarés, Alegret i Perelló. Segons la professora Carmen Pérez-Olagüe, podria ser un immoble sobre un edifici preexistent, probablement d'un ciutadà anomenat Andreu Castellano que apareix citat ja en 1414 com propietari d'una casa en el terme d'Alfara junt al lloc de Benifaraig.

El conjunt, format per la casa i els annexos (entre ells el jardí que esmenta la petició de B.I.C. de l'Ajuntament d'Alfara del Patriarca), té un gran valor formal i espacial, així com històric i arquitectònic, tot i ser-ne un dels pocs exemples de construcció palatina rural del segle XVI.

El professor Miguel del Rey assenyala *"...La Casa de la Serena a Benifaraig, datada el 1590, i situada al Camí de Montcada, és un exemple interessant d'aquestes cases aristocràtiques del camp valencià de la fi del segle XVI. Es tracta d'una casa formada per un*

gran cos compacte on domina l'horitzontal i que es contraposa a una esvelta i elegant torre situada en un dels extrems. Un conjunt de cossos annexos a la casa principal formen un pati posterior, i es completa el conjunt amb un ampli hort jardí tancat amb una tàpia".

És interessant remarcar, com també assenyala el Prof. del Rey, que el xapitell o agulla de la torre és un dels primers exemples renaixentistes evocadors de l'arquitectura introduïda per la Casa d'Àustria en els regnes hispànics.

A la vista dels antecedents i dels fets examinats el Consell Valencià de Cultura pren la següent :

CONCLUSIÓ.-

D'acord amb l'article 3 de la Llei 12/1985, de 30 d'octubre, de la Generalitat Valenciana, del Consell Valencià de Cultura, el Consell Valencià de Cultura és la institució consultiva i assessora de les institucions públiques de la Comunitat Valenciana, en les matèries específiques referents a la cultura valenciana, i de conformitat amb els articles 7.1 i 27.5 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, és preceptiu l'informe per ser declarat Bé d'Interés Cultural.

Per tant, vist l'interés patrimonial de la Casa de la Serena o Sirena, al terme municipal d'Alfara del Patriarca, la Comissió de Llegat Històric i Artístic informa a favor de la seua declaració com a Bé d'Interés Cultural, amb categoria de Monument, de l'esmentada Casa de la Serena amb els seus annexos i jardí.

València, 13 de desembre de 2002.